

Model Mentalny Zespołu Neuroróżnorodnego

1. Cel projektu i powody podjęcia badań

Neuroróżnorodność odnosi się do różnorodności w ludzkim poznaniu, która jest zjawiskiem naturalnym i dotyczy osób, których predyspozycje neurologiczne nie są typowe. Można ją zdefiniować jako dowolny rodzaj przetwarzania poznawczego lub sposobu nadawania sensu światu, który odbiega od „typowych” sposobów myślenia i bycia. Niektóre szacunki sugerują, że nawet do 20% populacji może posiadać cechy osób neuroróżnorodnych, a zaliczają się do niej m.in. osoby w spektrum autyzmu, ADHD, dysleksją, dyspraksją, Zespołem Tourette’a oraz inne. Sytuacja zawodowa tych osób jest zróżnicowana. Niektóre z nich są w stanie z powodzeniem pracować, natomiast inne mają problemy ze znalezieniem i utrzymaniem zatrudnienia, w rezultacie m.in. trudności w obszarze komunikacji interpersonalnej i interakcji społecznych, radzenia sobie ze stresem oraz nadwrażliwości sensorycznej. Według niektórych szacunków, w Stanach Zjednoczonych stopa bezrobocia/niepełnego zatrudnienia osób w spektrum autyzmu przekracza 90% i podobnie w Europie. Przedstawiciele grupy osób neuroróżnorodnych muszą też mierzyć się z dyskryminacją, negatywnymi postawami i stereotypami ze strony przełożonych i współpracowników, co również ma wpływ na ich sytuacje zawodową, w tym pracę w obrębie zespołów. Konieczne jest zrozumienie, w jaki sposób możemy sprawić, by osoby neuroróżnorodne integrowały się i współpracowały w zespole, aby ich unikalne zdolności mogły się rozwijać z korzyścią dla całej organizacji i dla nich samych. Kluczem do tego może być zrozumienie Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego.

W rezultacie, celami projektu są: 1) Identyfikacja specyfiki pracy w obrębie zespołów neuroróżnorodnych; 2) Identyfikacja komponentów i determinantów Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego; 3) Opracowanie Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego.

2. Opis badań

Działania badawcze podzielono na kilka etapów. W ramach pierwszego etapu przeprowadzone zostaną częściowo ustrukturyzowane wywiady z 20 przedstawicielami biznesu (w tym z co najmniej 10 osobami identyfikującymi się jako neuroróżnorodne lub posiadającymi diagnozę), m.in. trenerami pracy, pracownikami działów HR, pracownikami działów D&I, liderami zespołów neuroróżnorodnych i członkami zespołów neuroróżnorodnych), zmierzające do identyfikacji komponentów i determinantów Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego. Po drugie, przeprowadzone zostanie badanie CAWI (Computer-Assisted Web Interview) z wykorzystaniem otwartego kwestionariusza, na 20 zespołach neuroróżnorodnych (tj. takich, w których co najmniej dwie lub więcej osób pracuje ze sobą na co dzień, a co najmniej jedna osoba spośród nich samoidentyfikuje się jako neuroróżnorodna lub posiada diagnozę). Celem tego badania będzie analiza zgodności modelu mentalnego zespołu, a mianowicie tego, w jakim stopniu poszczególni członkowie zespołów neuroróżnorodnych postrzegają podobne komponenty i determinanty modelu mentalnego swojego zespołu. Na tym etapie opracowana zostanie jakościowa skala zgodności modelu mentalnego zespołu neuroróżnorodnego. Następnie, przeprowadzone zostanie pogłębione badanie, któremu poddane zostaną 3 zespoły neuroróżnorodne, które charakteryzują się wysokim poziomem zgodności w postrzeganiu komponentów i determinantów Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego. Przeprowadzone zostaną wywiady grupowe, badanie dzienników oraz powtórne badanie otwartym kwestionariuszem. Na tym etapie będziemy rejestrować w czasie rzeczywistym refleksje na temat procesów zespołowych. W ramach ostatniego etapu projektu, w oparciu o materiał badawczy uzyskany we wcześniejszych fazach badań, opracowany zostanie Model Mentalny Zespołu Neuroróżnorodnego (NTMM).

Najważniejsze spodziewane efekty projektu

W oparciu o materiał badawczy zgromadzony na wcześniejszych etapach badań:

- 1) Zidentyfikowane zostaną zalety i wyzwania stanowiące o specyfice pracy w obrębie zespołów neuroróżnorodnych;
- 2) Zidentyfikowane zostaną komponenty i determinanty Modelu Mentalnego Zespołu Neuroróżnorodnego.
- 3) Opracowany zostanie Model Mentalny Zespołu Neuroróżnorodnego.